

et sperate in dno. Hoc est iustitia
spiritus oblationis et holocausti
feruentis deuotionis et infusionis
spiritus sancti. quod dicit futurum cum ad
illud spiritale domini altare reperit
ad moueri cum crederetur. quod renu-
nantes voluptatibus atque deli-
ciis tanquam aratrum in uisceribus suis
ducant ut fructus pie possit defer-
re cultus. Vel arte ita cum bene
dixit etiam ex gentibus acquisita.
et spiritale sacrificium iusticie ce-
petit frequenter. tunc et maturos
sancti quod suum pro christi corpus obtule-
runt exaratum tanquam vituli sacris
altaribus offerent sicut in apo-
calypsi iohannis scriptum inuenimus
quia sub altari erat anima eorum quod
pro domini ihesu nomine corpora sua ob-
tulerunt maturo. ut christi sibi
gratia mercarentur. Cui est honor
gloria laus perpetua cum deo patre
et spiritu sancto a seculis et nunc et
semper et in omnia secula seculorum
Amen

Incipit libellus venera-
bilis viri ambrosii mediola-
nensis episcopi qui pastora-
lis dicitur.

I quibus fructus
oraculum
reminis-
cat quod dominus
fructi facti
sibi peccata
qua ad progandum suscepit
in repaunt dicens Tu dedisti
sibi peccata mea et ego verens
cum usuris exegisse eam. iam non
otiosus auditor collata sibi
diuini muneris gratiam suam tamen
reseruabit usus. sed cunctis
eam commutabilem facies. copio-
sus progando. securus possi-
debit ut sibi pro hoc et plurimum
edificatio ex habeat fructum
et velut decora arbor pomis
referta non infructuosa probat
occupare terram dum vivit cum
et in seipsum suum pomus ornat
et omnis quod ex ea fructum prepe-
rit saginat. beatus nobis etiam pau-
lo apostolo ad hanc eadem invitante
Nolite querere quod vana sunt sed que
aliorum. Et alibi. Non quod quod mi-
est utile. sed quod multas ut salui-
fiant. Idcirco nobis quibus in ver-
bis diuinis credita est dispen-
satio. et quod gregem christi alendum
nutriendum quod suscepimus. non
sine ingentis periculi noxa non
credimus euasuros. si non secundum
hunc modum viuamus aut etiam
si minime poterimus. Et licet ad
hanc predicanda nos retardet
vite huius improbitas inui-
tat nos tamen precepti necessitas
Et verum iam non est si minime pro-

ditauero et si suscepti thesau-
 rum in terra defossu id est in meo
 corde tui occultauero et luc-
 na diuini uerbi compressa sub
 modio retentauro et non sup-
 taudelabau positam auctorum in
 oculis manifestauero. Et claus-
 tra humane imperie per cla-
 ues illas regni celorum quas
 cum hinc apostolo tunc susceptis
 sacerdotibus nunc reserauero
 ut per hanc audire merear per lig-
 ne mee modico euge serue
 bone et fidelis quia in pauca fu-
 isti fidelis super multa constantia
 me in gaudium domini tui. **Q**uoniam
 uerens hinc in reparationibus
 et supplicis sub dei timore pe-
 ne paulus et amos fratris
 uinitatis non iam ad subditum lo-
 quor uulgus quod iungit mo-
 ne consueui sed ad ipsos iam
 predicatores uulgi mea uerba
 conuerto et meis conseruis ue-
 lut obediens seruis id est epis-
 copis sacerdotibus autistibus po-
 tui habere audiam predicare sa-
 lutis imperia non retardabo. **R**ec-
 progrediamur memet scilicet si her-
 meis con sacerdotibus caita-
 tis intuitu progrem iudicabo
 aut uite proficere me esse factoz
 non de uita perfecta alios mo-
 neo sed potius cum hinc ad alios
 loqui audeo. **S**imul cum illis qui
 loquor audiam. **A**ggre-
 diar diuina in ope suffultus
 facultate qua ualeo et eorum
 precibus adiunatus ad quos me
 respicit sermo desideatum

carpiam iter et in gremio quasi in
 sacerdotum positus ipso allo-
 quar sacerdotes. **A**udite me
 sanctissimi patres et qui signum
 diuinitatis beatissimi fratres audite
 me stirps leuitica germe
 sacerdotale. **M**ago sanctifi-
 cata duces et rectores gre-
 gis christi audite me rogan-
 tem uos patet et timete et
 comodis comodibus solli-
 cite consulente et honore re-
 piscopatuz demonstrare uole-
 tem ut cum honore eius pro-
 gatiua monstrauimus. **M**eita
 etiam congrua requiram non falli
 possimus in ope quod cognoscat uel
 tatem. **D**ignum est et dignitas
 sacerdotibus prius noscatur
 a nobis et sic deinde serue-
 tur a nobis ut psalmogra-
 phi hinc quod repellit a nobis
Homo cum in honore esset non in-
 tellexit conpatius est iumentis
 insipientibus et similibus factus
 est illis. **H**onor igitur fratres
 et sublimitas episcopalis nul-
 lis conpatibus potest adieci
 ri. **S**i regum fulgori conpareb
 et principum dyademati longe
 erit inferius. **S**i si plumbi me-
 tallum ad auri fulgorem conpar-
 res quippe cum uideas regum
 colla et principum submitti ge-
 nibus sacerdotum et consalutes
 eorum dexteris. **O**mnibus eorum
 credant se comminari. **Q**uid
 iam de plebeia dixerim multi-
 tudine an non solum iam proficere
 a domino meruit sed ut ea quorum

uere tueat patrie preceptis impe-
ratiū ē euāgelias. **D**icit certe a do-
mno ad btm petruū dicit Petre
amas me. **A**t ille Tu scis dñe q
amo te. **E**t tūc fuisse interroga-
tus et tūc rñsiōe fuisse sub-
secutus. repetitū ē ad dñm tūc.
Pasce oues meas. **Q**uas oues
et quē gregem nō solū tūc bñ
suscepit petrus apostolus. sed
et nobilitat eas accepit. et cū
eo illo eas suscepim⁹ omēs.
bñ regende sacerdotib⁹ cōtra-
dūtur. **P**reito rectorib⁹ suis
subdi dicit q euāgelico tho-
riscante mandato videm⁹
nichilomin⁹ esse pñxiū nō
ē discipul⁹ sup mqr̄m nec
seru⁹ sup dñm. sed sufficiat
discipulo si sit sicut mqr̄ ei⁹
et seru⁹ sicut dñs ei⁹. **E**
Nec vō cūta frēs ideo nos
pmississe debetis cognoscā. ut
ostenderem⁹. nichil esse i ho-
seculo excellen⁹ sacerdotib⁹
nichil sublimi⁹ ep̄s repri-
ut cū dignitatē episcopaliū
ep̄orū oculis demonstramus
et digne cognoscām⁹ qd sum⁹
et qd sum⁹ professioē actioē
poti⁹ quā nouē demonstrē
ut nomē congruat actioi. actio
respondeat noi. **N**ec sit nō
iane et cūc imane. **N**ec sit
honor sublimis et vita p̄di-
uis. **N**ec sit desica professio
et illata actio. **N**ec sit religio-
sus amity et irreligiosus p-
fect⁹. **N**ec sit gradus exalt⁹
et deformis excess⁹. **N**e ha-
beat in ecclia cathedra sub-

limior: et cōsā sacerdotis repe-
riat hūilior. **S**re locutionē si-
mulem⁹ colūbinā: et mētē
habeam⁹ caninā. **N**e p̄fes-
sionē mōstrem⁹ diuinā
et ferocitatē habeam⁹ lupi-
nam. ut digne p̄phetā no-
bis v̄ndetur a dño. **E**go
frēs sicut senatorē clamis
ornat sicut agultura rusti-
cum. sicut h̄ barbarū arma
sicut nautā nauigatiōis pe-
riā et singulos quosq̄ opi-
fices op̄is qualitas ip̄s de-
mōstrat actores. sic ep̄sco-
porū nō alit n̄ episcopalia
op̄a designat. ut ex bono
ope magis q̄ professione
noscat plus meritū esse e-
p̄scopus q̄ nouē vocetur.
Era sicut nichil esse dix-
im⁹ ep̄o excellen⁹ sic nichil
ū ē miserabili⁹ si de scā vita
ep̄us p̄clitet si sacerdoti ar-
mie teneat. **E**t ut leuius
est de plano corruē: sic
gravi⁹ q̄ de sublimi cecide-
rit dignitate. **E**ra ruina
quē de alto sit grauiori ca-
su colliditur. **H**onor q̄dem
episcopali corā hoībus p̄-
clarus est: sed si iniuriam
sustinuerit dolor magn⁹
est. **S**ra quātūcūq̄ p̄ ceteris
gradus episcopalis alios
est: tanto si negligenti⁹
p̄ negligēciā delabatur
ruina grauiorē. **M**agna
sublimitas magnā debet
h̄re cautelam. **H**onor grū-
dis. grauiorū debet solli-

Si illi... Tu plus
plur de co...
Et alibi...
Et ut specialit
ep̄scopus mōst̄ et ser-
deus sacerdotib⁹ de-
apostolus ē nob
mōst̄ quē reb⁹
ep̄scopus atq̄
p̄ ad cūctos ep̄s
ep̄s fidelis s̄mo ac
de quo s̄ locuti⁹
ne quis me
m̄tū. **D**i quō
ep̄s d̄s̄cat bonū
v̄dē h̄ ē si ep̄s
m̄tū magis ē qd
sed si op̄is bo-
m̄tū completū. **S**ra et
ep̄s esse
ep̄s sequit̄. **D**i
m̄tū v̄dē m̄tū
si ep̄s repe-

auidie cauallari. Tu plus
 credit plus ab eo exigit. Sic
 scriptu e. Gra optimis pmix
 ta sunt pessima. Et alibi Po.
 tentes potentiora tormenta pa
 ciuntur. Et scienti et non facien
 ti eam parum e grande. Et
 seruis sciens voluntate dñi
 sui et non fecerit ea vapula
 bit multu. Aliud e ei qd ab e.
 piscopo requirit deus. et a
 liud qd a presbitero et aliud
 a dyacono et aliud a cleico
 et aliud qd a layco ul a sin
 gulis qbuscuqz hoibus. Et liq
 omni hoim opa deus i suo.
 examinet iudicatio: plus tamen
 ab eo exigit au plus comit
 titur. Amphoebus ei penas
 liuit cu numerosior regen
 doru populoru fuit cura co
 missa. Et ut specialit
 ipis episcopatu modu et for
 mulam oibus sacerdotibz de
 pingamus apostolica e nob
 regula reuoluenda que de hys
 p singula episcopales actz
 depingit. Sic ad cunctos epos
 bts aut apls fidelis simo ac
 si dicit De quo su locutusqz
 uerant loquor: ne quis me
 existimet metitu. Si quis
 episcopatu desideat bonu
 opus desideat ho e si epus
 esse desideat magnu e qd
 esse cupis. Sed si et opus bo
 nu simul amplectais. Ra et
 si alit esse cupis epus esse
 no potes. Gra sequit. Oz
 ei epm irreprensibilem
 esse. Nam si episcopu repre

fuisse

hendit deformit subditur
 culpe et profecto culpa ad r
 reatu trahit reatu ad pena
 pducat usqz ad morte. Eae ad
 quod uoluitur dignitas e
 piscopalis. Et post paululu
 cut unius uxoris uiru. Si
 ad supbiae lre respiciamus:
 prohibz bigamiu epm ordi
 nari. Si uero alioze sensum
 consendimus: in hys epm
 duas usurpae etiam. Et si
 adhuc introitus profundio
 ra pscutels monet ne post
 catholici dogma sensu iueia
 tur epus hre hereticu sed
 xpianu tm catholici et or
 todoxam sibi assonat fidem
 et unius uxoris tiumo et ca
 tholice etate uir epus uocet
 Deqz demde ait. Sobriu ho
 e no uino tm sed et uiaibz p
 cum ut n uino amplius
 indulgeat q oporteat et me
 te iueniatur semp sobrius
 esse. Et adiunxit sequentia di
 cens. Prudente Prudencia
 quippe no mundiale. de q di
 citur q stulticia sit apud de
 um sed prudentia spirituale
 id e que et ope araispectu
 sit et uo pnta ut sit astu
 tus sicut serpens et simplex
 sicut coluba. Et demuo ifert
 Ornatu. Si iuxta tesu
 lre tm respiciamus no aliud
 sacerdotibz q amictu qrimus
 claroz Werbi gra. Casto
 rinas qrimus et sericas ues
 tes. Et ille se int episcopos
 credat esse auctorem: qui

veste inducit clariorē. Sed
sancti apls talit se intelli
gi nō vult q̄ nō carne sed
mēte ep̄m docet ornatum
ut ille sacerdos placeat deo q̄
habueit aīaz cōpositā deo.

Hoc post hoc addidit hos
pitalem ut hūanitatē intūtu
hospicio recipiat nō hñtes hos
pitiū et egenū s̄n tecto idu
cat ī domū suā. n̄ solus de
uoret dona xp̄i. que ei lar
gita ē boītas xp̄i. ut hilarem
datorē diligit deus si s̄n mur
mure cōtribuat paup̄ib̄ xp̄i
Deq̄ dem̄ et ait Docibilem
tō ē sic polleat ep̄s sapiā ut
nō solū sibi credentē pplm
sufficiet̄ doceat. verū etiam
aīctarū queat heresim̄ cō
cōtradictioēs a catholica re
pelle ecclesia. ne sua īpeīcia
īperitos nūme doceat ul' h̄f
tatu p̄uētū p̄uerat illi q̄ s̄p̄
tū est. **Secus** ceto ducantū p̄
bens ambo ī foueā cadunt
Et ued̄ talem se ut diximus
esse ignorat sacerdotū nūme ap
petat n̄ locū alteri p̄sumat
p̄sertim illi q̄ fulgōe sue sa
piencie populozū p̄ corda
lustrat̄ subiūxit et ait **Non**
violētū. **Hoc** est vino nō
miltū deditū ut sic credatur
et videatur ep̄s utriū bi
berit an a nō ignoretur. ne
post largā pononē vini.
mulierū delectat̄ illecebra
ne p̄ vinū ut ait apls hoīs
nutriatur luxuries. Demū
subsequitur dicens **Non** p̄uī

lore sed modestū id ē man
improbas ad redem nō ha
beat et suspiciōib̄ p̄uīb̄
nūme pauat cōsaēcias a
liozū. ne dū petulās iūct̄
ad redē ~~ad redem~~ athleta
magis q̄ ep̄s iudicetur s̄
magis a dñso ab alijs illa
tis paciēt̄ ferat iūrias. ut
mentis modestiā aīctis hoī
bus trāquillā et finā paciē
tiā aīctis oīdat. Iterū addi
dit dicens **Non** linguosū id
ē nō linguā ad cōuiciū relax
et episcopus ne p̄ eādē lig
uā p̄ quā laudes refert deo
et dñiā libat sacrificia. litū
venena profect̄. **Quā** non
licet de ore ep̄i bñdictionē
et maledictionē simul egre
di ne p̄ eandē linguā. p̄ quā
deus laudat̄ homo mledi
catur. **Quā** nō p̄t de vno fon
te dulcē et amarā producē
aquā. **Demide** subsequi
tur dicens **Non** cupidū id
ē nō turpis luar cupidū ne
luar cupiditatē ep̄s tenea
tur obnoxius et nutriat a
uāciam que ē radix oīm
malozū. **Et** stipendys tū
contenty etiā sue penitus
nō ambiat que itelligit esse
supflua. sed de ipā potus
paup̄tate etiā sue libenter
imp̄at paup̄eibus xp̄i sic
scriptū est **Hilarē** datorē
diligit xp̄s. **Et** alio loco d̄
p̄t dedit paup̄eibus. ius
ticia eius manz ī seculum

scilicet cornu eius exaltabit in gloria
 Et conexit subsequencia dicit
 Domini sue bene esse filios huiusmodi
 subditos cum omni castitate Domini
 sue bene posse potest: quod corpus sui
 servavit castitate Domini inquit
 hoc est corpus suum impio so
 iure domet ne subdat ipse
 corpus suo et in desiderio luxu
 rie deditus in papam demer
 gatur sed potius filios suos
 sue castitatis exemplo ac pu
 dicitate regulam doceat Nam
 si quis domini sue posse nes
 cit: quomodo diligentiam ecclesie dei
 adhibebit? Hoc est etiam quod su
 perius diximus quod cordis
 sui domini extolle non valet
 quomodo plurimorum adhibebit di
 ligentiam? Et quod patris trabem ex
 suo non potest eruere oculo: quomodo
 ex alterius oculo poterit ab
 strahere festucam? Item sequitur
 et ait Non neophytus hoc est
 qui nuper ad fidem ex gentilitate
 advenit: aut certe ex mali
 cia seculari ad officium cle
 ricatus est sociatus **N**on ergo non tam
 passim sacerdotalem arripi
 ant gradum: ne elati in sup
 biam in iudicium invidant et in
 laqueum dyaboli: qui quod longo
 tempore nunc disant in quo tempore
 servare non possunt Et concludens
 regulam et episcopalem formam
 ad extremum itulit dicens
Oportet autem illum et testimoni
 um bonum habere ab his qui foris
 sunt ad hereticos seu schisma
 ticos: qui extra sanctam ecclesiam

catholicam conventualem sibi prop
 ria proficiunt **Q**uos tamen testes a
 postolus et testimonium dicit
 debet bonum habere immaculata vita
 et sancta episcopi consilio: ne forte
 accipiat inimici locum episcopi obtinet
 tando et infamiam accipiat catholi
 cum dogma **V** **H**is igitur plu
 ribus ut reor in hoc opere velut
 agrandi fenore nos pensimus
 liberatos: cum iam non nostra parte cont
 episcopi sed sancti apostoli opposuimus
 testimonia ne velut vulgari
 bus fabulis nunc iriderent
 opus **C**um vero auctoritas nobis
 per singula facta arrisit apostoli pau
 li ipsum potius apostolum si ausi
 sunt qui nos reprehendant **E**t licet
 iam cohercet nos libelli huius
 prolixitas et tempus nos ur
 geat ut ad finem huius operis vela
 mus: sollicitudo tamen firmi nos
 tardat amorem illorum papae sa
 cerdotum qui metis torpore ebeta
 ti sacerdotalem diffamant honorem
 et quoniam prodigaliter regulam
 ac tempestatem pepercisse de
 flentur et gressi sectantes et
 symonis sententiam sancti episcopi
 gratiam pecuniis coemerunt
 nequaquam timentes cum honorem
 sacerdotalem pecuniis eme
 rent a beato petro apostolo se cum
 symone fuisse damnatos si
 autem ait **P**ecunia tecum sit in per
 ditione quia domini sancti spiritus te cre
 didisti pecuniis comparare et le
 pram cum gressi a sancto suscipis
 se credant helices qui gradum
 sacerdotalem se estimant pecuniis

comparare. Quibus autem ita dicemus
sufficit debuit suam comparando le-
pra possidere. Nam sicut validior
bus morbis capite vitato re-
liquum unum est corpus unidatone
superiorum morbi letalius irri-
gari. Ita et huiusmodi caput esse vi-
dentur. Etiam morbo pestifero
fratrum vitiat corpus. ut nichil
ex totius corpore conage in
sanaatum possit euadere. quod neg-
ligentiam sacerdotum viciositatis
mortale non fecerit virum. Ita
ut videas in etiam passum quod
non merita sed pecunie ad epis-
copatum ordinem prouexerunt
migrare populum et idiotum
quod talem sibi adstauerunt sa-
cerdotem. Quos si hodie pe-
cuniam velis quos eos presce-
rit sacerdotes ruderet mox
et dicent. Ab archiepiscopo su-
mimus ordinatus episcopus. cen-
tum quod ei solidos dedi episcopale
gratum consequi meruissem.
Quos si nunc dedi hodie
die episcopus non essem. Vnde
melius est aurum de sacello
inherere quod tantum sacerdotum prode
Aurum dedi et episcopatum conpa-
ni: quos tamen solidos si vi-
cro recepturus illos non diffido.
Ordino presbiteros. consensu
diaconos et accipio aurum.
Nam et de aliis nichilominus
ordinibus pecunie questum pro-
flugae confido. Erre et aurum
quod dedi in meo sacello rece-
pi: et episcopatum gradum ac-
cepi. Rempe hoc est quod doleo:
quod archiepiscopus carnaliter

episcopus fecit. Nam propter pecunias spi-
ritualiter leprosum ordinavit.
Q Pecunia inquit tua tenui sit
in promotione quod domum spiritus sancti
gracie pro conpusti et admer-
tum miserabile in avarum exiam
pegisti. et nescis homines et in-
digni in ordinamentibus eorum
clamat et dicit dignus es
et iustus es. Et quia misere-
ra indignus es et iniustus es
dicit. Pronuntiat ei huiusmodi episcopus
ad populum. Pax vobis. Quia
liber quidem carnalibus videtur
quod episcopus magnus et di-
uinitis obtinens. Inspicit lepro-
sus magnus. quod pro pecuniam
acquisiuit indebitum ordinem
et deum perdidit in interiorum
hominem. Caro suscepit dig-
nitatem: et anima perdidit ho-
nestatem. Caro quod alla facta dicitur
facta est anima: et anima que erat do-
mina facta est famula carnis.
Caro dicitur naturam populi: et
anima seruit demoni. Carum
sacerdotum conparat: et anima
detinendum parat. Et quod
prodest homini huiusmodi si totum
mundum luaretur et anima sue
detinendum pariat. Aut
quod dabit homo commuta-
tionem pro anima sua. Cum alium
ordinat quod accepit pecu-
nia fuit: et quod dedit lepro-
sus fuit. Nec sunt inanimonia
iniquorum: huiusmodi pecunia est co-
rum. Interrogo tamen fratrem
et conepiscopum meum: quod et ego
episcopus sum et cum episcopo lo-
quor. Dic mihi paulisper
quod dedit cum ordinarer episcopus aux
fuit et quod perdidit anima

